

ЧИСЛЕН СИМВОЛИЗЪМ

Численият символизъм в евангелията касае основно сотерологичните (спасителните) послания на Логоса, заключени между круцификацията и възкресението, където се извършва грандиозната мистерия на разпиляване и събиране на космическото съзнание. Тази мистерия бива обрисувана времево със символа на “трите дни”, а пространствено – със символа на “четирите посоки”.

Да се спрем на трите дни. На няколко места в евангелията Исус говори за мисията си като за тридневен акт. В Матей това е казано по-завоалирано, в трето лице и съотнесено към мита за Йона в корема на кита (“For as Jonah was three days and three nights in the belly of a huge fish, so the Son of Man will be three days and three nights in the heart of the earth.” Mathew, 12:40) Тук “сърцето на земята” е ясен символ на битийната пещера, където Логосът е окован в инкарнация.

В Лука Исус говори направо за тридневната си мисия, подчертавайки специално третия ден, на който ще постигне “целта си” (“I will drive out demons and heal people today and tomorrow, and on the third day I will reach my goal.”, Luke, 13:32)

Трите дни се появяват и в подигравките на римските войници към Исус след круцификацията (“You who are going to destroy the temple of God and build it in three days, save yourself!, Mathew, 27:39). В Йоан сватбата в Кана Галилейска с превръщането на водата във вино става “на третия ден”. В първото писмо до коринтяните Павел изрично подчертава, че Исус “е вдигнат” на третия ден (“For I transmitted to you that... Christ died,...that he was buried, and that he was raised on the third day, Cor 1, 15:4).

На мистериален език трите дни означават трите нива на идентификация на разпиляния в инкарнация Логос – хилично (телесно), психично (душевно) и пневматично (духовно). Тези три нива на идентификация с формата – по-скоро на нарастваща дезидентификация от формата – бележат еволюцията на възплътеното в материята съзнание. В този ключ стават пределно ясни горните цитати: човешкият син е три дни в сърцето на земята (три дни е в инкарнация), Исус ще постигне целта си на третия ден (индивидът трябва да стигне до пневматичния си ден, за да възкръсне), Божият храм бива разрушен и съграден отново за три дни (Логосът се разпилява в материята, ерго разрушава се, за да се съгради отново в тридневно “възкачване” от формата), Исус умира, бива погребан и “вдигнат” на третия ден (двата предхождащи дни са идентични с духовната смърт, с невежество за истинската, безсмъртна човешка природа), сватбата в Кана става на “третия ден” (в пневматичния ден водата на ежедневното съзнание се

превърща във виното на екстазното себепостигане като венчавка с Логоса).

В пространствен аспект горната мистерия протича като разпиляване на Логоса в четирите посоки на света, последвано от събиране на разпиляното на третия ден. Вече говорих за това разпиляване и събиране в частта за хлебния и винения символизъм; споменах и за пророчеството на Каяфа, че Исус ще умре, за да събере разпиляните Божии деца и ги направи едно; говорих и за молитвата на Исус да направи учениците си едно, и за мрачното му предупреждение “Който не е с мен, е против мен, и който не събира с мен, разпилява.” (Матей, 12:30) Проблемът, с който ще се занимая тук, са числените и пространствените измерения на Христовото разпиляване и събиране.

Да се спрем на епизода с делбата на Исусовите дрехи между римските войници след круцификацията. Мистериалното му значение е съвсем прозрачно – дрехите на Логоса са Психиката, която в мига на круцификацията (разпиляването на Логоса в инкарнация), бива разпарчатосана между формите в космоса. Любопитен е момента с хвърлянето на жребий кой каква част от дрехите на Исус ще получи; някои тълкуват това като метафора на избора на психо-физическа форма за следваща инкарнация. Епизодът е споменат във всички евангелия, но само в Йоан е разгърнат с най-подробни мистериални нюанси. Тук например войниците разделят дрехите на Исус на четири части като оставят туниката. Чудна е тази туника – изтъкана на един път, тя няма нито един шев. “Нека да не я късаме”, казват си войниците впечатлени, “нека да решим с жребий на кого да се падне.”

Разделянето на дрехите на четири означава, че психиката се разпилява в четирите посоки на кръста – разпънатият Логос само привидно е разпънат; всъщност, разпъната е психиката (дрехата). Подобен мотив има в евангелие на Филип (“For he is called in Syriac ‘Pharisatha’, which is ‘the one who is spread out’, for Jesus came and the world opened in the four directions of the cross”, Phillip, 53) В евангелие на Йоан обаче имаме една дихотомия между това, което е видимо, и това, което е реално. Видимо разпънатият Исус се съпровожда с разпъната в четири посоки психика; реално обаче психиката е една (туниката, изтъкана без шев) и е невъзможно да се раздели на части. Символно това означава, че видимото разпиляване на Логоса в материята (като психика) е една оптична илюзия, скриваща същностната му неделимост в реалността.

Ако в Йоан психиката се разпилява в четири посоки, то в Матей Логосът събира разпиляното от четири посоки (“the Son of Man... will send his angels with a loud trumpet call, and they will gather his elect from the four winds...”, Mathew, 24:30). Като че избраниците на Логоса са

разпиляни от четирите ветрове и са изтръгвани от тях с помощта на ангелите. Специално Матей е много богат на апокалиптична образност; стара християнска традиция е да се рисува просветлението като грандиозно събитие, което е по-скоро страшно, отколкото екстатично. Тук честа е метафората, свързана с числото две. Двама души ще работят на полето; единият ще бъде грабнат, другият – захвърлен. Двама души ще лежат в едно легло; единият ще бъде взет, другият – оставен. (“I tell you, on that night two people will be in one bed; one will be taken and the other left”, Luke 17:34)

Това е финалната равностметка на спасението. Психо-физическата форма ще бъде захвърлена, съблечена като змийска кожа и изгорена подобно на сламата, която я чака непотушим пожар (Матей, 3:11). “Вторият човек” ще бъде вдигнат в небесата и спасен – чистата пневма, Божията искра, която ще се прибере най-сетне в източника си.